

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/1785.**

Benyújtás dátuma: **2022-10-28 20:55**

Parlex azonosító: **S4YB70WD0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Dr. Semjén Zsolt, nemzetpolitikáért, nemzetiségpolitikáért, egyházpolitikáért és egyházdiplomáciáért felelős miniszter

Törvényjavaslat címe: Az egyházakat érintő egyes törvények módosításáról

A Kormány nevében – a mellékletben jelölt módon – benyújtom az egyházakat érintő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat

3. §-a és 4. §-a az Alaptörvény VII. cikk (5) bekezdése alapján, 15. §-a az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

2022. évi törvény

az egyházakat érintő egyes törvények módosításáról

1. A volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény módosítása

1. §

A volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény „Az ingatlan közvetlen igénylése” alcíme a következő 14/A. §-sal egészül ki:

„14/A. §

(1) Az egyház igényelheti az eredetileg is közvetlenül hitéleti, szakrális célokra épített, állami vagy önkormányzati tulajdonban álló ingatlan, illetve ingatlanhányad (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: használati joggal érintett ingatlan) ingyenes egyházi tulajdonba adását, amennyiben azokat az egyház az egyházakat érintő egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi törvény (a továbbiakban: Módtv1.) hatálybalépésekor és a (2) bekezdés szerinti igény benyújtásakor is közvetlenül hitéleti, illetve szakrális célokra használja.

(2) A használati joggal érintett ingatlant használó egyház az (1) bekezdés szerinti igényét 2026. december 31. napjáig nyújthatja be, az állam tulajdonában álló ingatlanok esetében az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezethez, helyi önkormányzati tulajdonban álló ingatlan esetében a tulajdonos helyi önkormányzat képviselő-testületéhez.

(3) Az állami tulajdonban álló, használati joggal érintett ingatlant – az erre vonatkozó, (2) bekezdés szerint benyújtott egyházi igény esetén – az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet, az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszter szakpolitikai javaslata alapján ingyenesen, az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alkalmas tulajdon-átruházási megállapodás megkötésével az igénylést benyújtó egyház tulajdonába adja, az igénylés (2) bekezdés szerinti benyújtását követő legkésőbb 120 napon belül. A megállapodásban az ingatlan forgalmi értékeként az állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet által megállapított forgalmi értéket kell megjelölni.

(4) A helyi önkormányzati tulajdonban álló, használati joggal érintett ingatlant az erre vonatkozó egyházi igény (2) bekezdés szerinti benyújtását követő legkésőbb 120 napon belül a helyi önkormányzat – a képviselő-testület ingyenes tulajdonba adásról szóló határozata alapján – az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alkalmas tulajdon-átruházási megállapodás megkötésével az igénylést benyújtó egyház tulajdonába adja. A megállapodásban az ingatlan forgalmi értékeként a helyi önkormányzat által megállapított forgalmi értéket kell megjelölni.

(5) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti ingatlanhasználat csak az ingatlan egy, természetben meghatározható részét érinti, és az ingatlan megosztása jogszabály alapján lehetséges, az ingatlant meg kell osztani. Amennyiben az ingatlan megosztása nem lehetséges, a (3) és (4) bekezdés szerinti megállapodásban, vagy azzal összefüggésben külön megállapodásban rendelkezni kell az ingatlanhasználat megosztásáról is.

(6) Az e § szerinti vagyonjuttatást úgy kell tekinteni, hogy az az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek szerinti juttatással esik egy tekintet alá.”

2. Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény módosítása

2. §

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: Eftv.) 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. §

(1) A Kormány jogosult a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségeket, belső egyházi jogi személyeket közcélú tevékenységük folytatásához szükséges ingatlan megszerzésében segíteni.

(2) Ha a belső egyházi jogi személy állami tulajdonú ingatlant ingyenesen kap vagy kapott tulajdonba, beleértve az Eftv. 2. § (2) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott célt szolgáló, valamint az Eftv. 17. § (2) bekezdése szerinti szakrális ingatlanokat is, különösen, ha az ingatlanra vonatkozóan az Eftv. 19/B. § (3) bekezdése szerinti támogatásban részesül vagy részesült, magyarországi működésének a megszűnése esetén az ingatlan tulajdonjoga és az ingatlanhoz kapcsolódó közcélú tevékenység ellátásának kötelezettsége az érintett, az Eftv. 7. § (2) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve (a továbbiakban: az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve) által megjelölt magyarországi belső egyházi jogi személyére, az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve eltérő rendelkezése hiányában az ingatlan fekvése szerint területi illetékességgel rendelkező magyarországi belső egyházi jogi személyére száll át. Az érdekelt magyarországi belső egyházi jogi személy tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság az érintett egyház magyarországi legfőbb képviseleti szervének nyilatkozata alapján bejegyzi.”

3. §

Az Eftv. IV. Fejezete a következő 11/A. §-sal egészül ki:

„11/A. §

(1) Ha az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó köznevelési vagy szakképző intézmény fenntartói joga bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye részére kerül átadásra, az egyházi fenntartó legkésőbb a feladatátvétel éve június 30-ig benyújtott erre vonatkozó igénye alapján a fenntartói jog átadásával együtt a köznevelési vagy szakképző intézmény nevelési-oktatási feladatainak ellátását szolgáló, állami vagy helyi önkormányzati tulajdonban álló ingó és ingatlan vagyont haladéktalanul, de legkésőbb a feladatátvétel évében a nevelési, illetve tanév kezdetéig ingyenesen a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye mint fenntartó tulajdonába kell adni azzal, hogy az ingatlan és ingó vagyon, vagy az azok helyébe lépő vagyonelemek tulajdonjoga ingyenesen visszaszáll az eredeti tulajdonosra akkor, ha

- a) a fenntartó jogutód nélkül megszűnik,
- b) a köznevelési vagy szakképző intézmény megszűnik,
- c) a fenntartói jog központi költségvetési szerv, települési önkormányzat, vagy nem bevett

d) egyházi fenntartó részére kerül átadásra, vagy az ingatlanon a nevelési-oktatási feladat ellátása megszűnik.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott határidőn, illetve az eredeti tulajdonosra történő visszaszállás esetében az erre okot adó, (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott körülmény vonatkozásában az eredeti tulajdonos tudomásszerzését követő 60 napon belül a szerződés – ingatlan esetében a tulajdonváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas okiratban – nem jön létre, a fél a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerződéskötési kötelezettségre vonatkozó szabályai alapján kérheti a bíróságtól a szerződés létrehozását. A perindítástól kezdődően az ingatlanon elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn, amelynek ingatlan-nyilvántartási bejegyzését a bíróság elrendeli.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott vagyonelemek tulajdonjogának visszaszállása esetén az állami, önkormányzati, illetve európai uniós támogatásból végzett beruházást nem kell megtéríteni. Az egyházi forrásból végzett értéknövelő beruházást az értékcsökkenés számviteli szabályai szerint kell megtéríteni.

(4) Az (1)-(3) bekezdés szerinti esetekben az ingatlan tulajdonjogát megszerző fél az átruházó fél által igénybevett, az Ehtv. 19/B. § (3) bekezdése szerinti támogatás tekintetében az átruházó fél jogutódja.”

4. §

Az Eftv. 13. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Módtv2. hatálybalépésekor a Módtv2.-vel megállapított 11/A. § (1) bekezdése szerinti egyházi fenntartó birtokában álló vagyonelemekre a szerződést – az egyházi fenntartó erre vonatkozó igénye alapján – haladéktalanul, de legkésőbb a nevelési, illetve tanév kezdetéig kell megkötni. Az erre vonatkozó igényt legkésőbb 2023. február 28-ig be kell jelenteni. A 11/A. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak ez esetben is alkalmazandók.”

5. §

Az Eftv. 14. §-ában a „III. Fejezet” szövegrész helyébe a „III. Fejezet, a 11/A. §” szöveg lép.

3. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosítása

6. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban Kötv.) 7. §-a a következő 12a. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában:)

„12a. *Magyar emlékpont*: olyan, az egyetemes vagy a nemzeti közemlékezetben kiemelkedő helyet elfoglaló személlyel összefüggésben meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amelyet a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) emlékponttá nyilvánít.”

7. §

A Kötv. 61/B. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a § a következő (3a) és (3b) bekezdéssel egészül ki:

„(1) E fejezet hatálya kiterjed a történelmi emlékhelyekre, a nemzeti emlékhelyekre és a kiemelt nemzeti emlékhelyekre, az ezekkel kapcsolatos tevékenységekre, a feladatellátásban közreműködő szervezetekre, személyekre, valamint az emlékhelyé nyilvánítással érintett ingatlanok tulajdonosaira, vagyonkezelőire, használóira.

(2) A történelmi emlékhelyek, a nemzeti emlékhelyek és a kiemelt nemzeti emlékhelyek (a továbbiakban együtt: emlékhely) e törvény szerinti szabályozása az azokon e törvény vagy más jogszabályok alapján fennálló védettséget nem érinti.

(3) A nemzeti és történelmi emlékhelyek védelme és hozzáférhetővé tétele közérdek, amelynek megvalósításában közreműködnek az állami és az önkormányzati szervek, valamint a vallási közösségek, a belső egyházi jogi személyek, a civil és egyéb szervezetek, illetve a természetes személyek. A védelem kiterjed az emlékhely méltóságának megőrzésére és a méltó megemlékezés helyszíni feltételeinek biztosítására, az emlékhely történelmileg hiteles, egységes arculatának és műemléki megjelenésének fenntartására és biztosítására, továbbá az ezek érdekében végzett fejlesztés, beruházás megvalósításának elősegítésére.

(3a) A tulajdonos – ha e törvény másként nem rendelkezik – köteles a nemzeti emlékhelyül szolgáló ingatlan – ideértve annak közvetlen környezetét és a növényzetet is – gondozását rendszeresen elvégezni, az ingatlan állagát megőrizni, az ingatlant rendeltetésének megfelelően, folyamatosan használni, látogathatóságát biztosítani. A nemzeti emlékhely ingatlan használatával felhagyni nem lehet.

(3b) A nemzeti emlékhely részét képező ingatlanon a (3) és (3a) bekezdésben foglaltakat a hatóság ellenőrzi, és jogszabályban meghatározott esetben jogosult a 67. § (1) bekezdése szerinti hatósági kötelezést foganatosítani. Amennyiben az ellenőrzés egyházi tulajdonban álló nemzeti emlékhely részét képező ingatlant vagy ingatlanrészt, illetve műemléki értéket érint, a hatóság azt a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 7. § (2) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve (a továbbiakban: az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve) által megjelölt magyarországi belső egyházi jogi személye, az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve hallgatása esetén a területileg illetékes magyarországi egyházi jogi személye bevonásával végzi. Hitéleti kérdésben az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve nyilatkozatának beszerzése nem mellőzhető.”

8. §

A Kötv. 61/D. § (1a) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1a) A NÖRI javaslatára a Bizottság határozatban dönt az egyes helyszínek magyar emlékponttá nyilvánításáról.

(2) A Bizottság ellátja a magyar emlékpontokkal, a történelmi emlékhelyekkel és a nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos – e törvény szerinti – véleményező és javaslattevő feladatokat.”

9. §

A Kötv. 61/F. § (4) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) Magyar emlékponttá az az épített környezet vagy természeti helyszín nyilvánítható, amelyben vagy amelyen egy, az egyetemes vagy a nemzeti közemlékezetben kiemelkedő helyet elfoglaló személlyel összefüggésben a nemzet emlékezetére méltó esemény valósult meg.

(5) A magyar emlékpontokat egységes arculattal kell megjelölni magyar és angol nyelven, valamint ha az valamelyik magyarországi nemzetiséghez kapcsolódik, az adott nemzetiség nyelvén is.”

10. §

A Kötv. 61/G. §-a a következő (6)-(11) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A miniszter jóváhagyása szükséges a nemzeti emlékhely részét képező ingatlan vagy ingatlan tulajdoni hányada tulajdonjogának átruházásához, illetve megterheléséhez. A jogügyletkez kapcsolódó szerződést és okiratokat a tulajdonos kérelmével együtt köteles megküldeni jóváhagyás céljából a miniszter részére. Ha a nemzeti emlékhely egyházi tulajdonban áll, az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szervének állásfoglalása a kérelem kötelező melléklete.

(7) A miniszter az eljárás során azt vizsgálja, hogy az ingatlan tulajdonjogának átruházása, illetve megterhelése összhangban van-e a nemzeti emlékhelyek védelmére vonatkozó, e törvény szerinti előírásokkal, különös tekintettel a (9) bekezdésben meghatározott tulajdonosi körre.

(8) A miniszter a kérelemről harminc napon belül dönt, amely során azt jóváhagyja vagy a (7) bekezdés szerinti indokok alapján elutasítja. Ha a miniszter a jóváhagyást nem adja meg, a jogügylet nem hatályosul. Ha a miniszter a jóváhagyást megadta, a tulajdonos közli a vételi ajánlatot a 86. § (3) bekezdés a) pontja szerinti szervvel.

(9) Nemzeti emlékhely részét képező ingatlan kizárólag a Magyar Állam, magyarországi jogi személy, illetve magyar állampolgár tulajdonában lehet.

(10) Ha a nemzeti emlékhely Magyarországon bejegyzett egyházi jogi személy tulajdonosa magyarországi jogutód nélkül szűnik meg, vagy jogképességét elveszíti, a nemzeti emlékhely tulajdonjoga az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szerve által megjelölt magyarországi belső egyházi jogi személyére, az egyház magyarországi legfőbb képviseleti szervének hallgatása esetén a területileg illetékes magyarországi egyházi jogi személyére száll át. A tulajdonos jogi személy megszűnéséről, vagy jogképességének elvesztéséről a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek és belső egyházi jogi személyek nyilvántartását végző szerv tájékoztatja a minisztert. Egyházi jogi személy megszűnése vagy jogképességének elvesztése esetén az Ehtv. rendelkezései az irányadóak.

(11) A (10) bekezdésen alapuló, magyarországi egyházi jogi személy tulajdonjogát és a tulajdonszerzés jogcímét az ingatlan-nyilvántartást vezető hatóság az érintett egyház magyarországi legfőbb képviseleti szervének nyilatkozata alapján jegyzi be.”

11. §

A Kötv. 61/H. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A nemzeti és történelmi emlékhely arculatának vagy használati módjának jelentős mértékű

megváltoztatása, továbbá a vonatkozó helyi építési szabályzat, településfejlesztési és településrendezési terv elfogadása, módosítása előtt be kell szerezni a Bizottság NÖRI-vel egyeztetett véleményét.”

12. §

A Kötv. 86. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A nemzeti emlékhely részét képező ingatlanra a Magyar Államot elővásárlási jog illeti meg. A Magyar Államot nem illeti meg elővásárlási jog, ha az ingatlan tulajdonjogát egyházi jogi személy az érintett egyház belső egyházi jogi személyére ruházza át.”

13. §

A Kötv. 2. melléklet II. pontjában foglalt táblázat B:19 mezőjében a „Kossuth tér 25.” szövegrész helyébe a „Kossuth tér 26-27., belterület 1-2. helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan” szöveg lép.

14. §

Hatályát veszti a Kötv. 7. § 21a. pontja.

4. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem által ellátott oktatási feladatok elősegítése céljából, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia részére történő ingyenes vagyonszállításról szóló 2020. évi XVI. törvény módosítása

15. §

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem által ellátott oktatási feladatok elősegítése céljából, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia részére történő ingyenes vagyonszállításról szóló 2020. évi XVI. törvény 1. § záró szövegrészeiben a „kulturális és” szövegrész helyébe a „kulturális, valamint” szöveg lép.

5. Záró rendelkezések

16. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

17. §

(1) A 3. § és a 4. § az Alaptörvény VII. cikk (5) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(2) A 15. § az Alaptörvény 38. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Etv.) elismerve az egyházak magyar történelemben végzett értékes kultúrateremtő, -megőrző és -átadó munkáját, az oktatás, nevelés, az egészségügy, a szociális és kulturális szolgáltatások terén ellátott jelentős feladatukat és fontos társadalmi szerepüket, rendelkezett az 1948. január 1. után kártalanítás nélkül államosított, hitéleti és közcélú feladatokat ellátó beépített ingatlanok rendezéséről. Ennek határideje 2011. december 31-e volt. Az Etv. végrehajtása jelentős szerepet játszott az egyházak rendszerváltozás utáni revitalizációjában mind a hitélet, mind a közfeladat-ellátás vonatkozásában. Az Etv. végrehajtását követően azonban több esetben kiderült, hogy olyan városi templomok, amelyeket az egyházak még a kommunista diktatúra időszakában is folyamatosan használtak, ténylegesen nem egyházi tulajdonban, hanem jelentős részben a korábbi kegyúri jogviszony alapján önkormányzati, esetlegesen állami tulajdonban vannak.

Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: Eftv.) rendelkezik a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek közcélú tevékenységük folytatásához szükséges ingatlan megszerzésének lehetőségéről. Tekintettel arra, hogy a belső egyházi jogi személyek önállóan is vállalhatnak, illetve folytathatnak közcélú tevékenységet, indokolt az Eftv. kiegészítése. Rendelkezni kell továbbá az egyházon belüli jogutódlásról azon esetekben, ha az ingatlanokat ingyenesen kapták közcélokra tulajdonba, illetve azok az egyház szempontjából különleges, szakrális jelentőséggel bírnak. Különösen vonatkozik ez azokra az ingatlanokra, amelyek az államháztartás alrendszeiből, európai uniós forrásokból történő támogatásból részesültek, magyarországi működésük azonban megszűnik, annak érdekében, hogy az ingatlanhoz kapcsolódó közcélú tevékenység folytatása, annak folyamatossága biztosított legyen.

Az egyházi köznevelési, szakképző intézményekbe járó gyermekek, tanulók, illetve szüleik jogainak védelme érdekében a törvényjavaslat az Eftv. módosításával az egyházi fenntartók számára biztosítani kívánja az állami és önkormányzati tulajdonú épületek és az ezek tartozékát képező ingóságok tulajdonjogát mindaddig, amíg ezekben egyházi köznevelési, szakképzési tevékenység folyik.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) többek között a történelmi és a nemzeti emlékhelyeket is szabályozza. A nemzeti emlékhely a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely a magyar nemzet, illetve a magyar és az ország területén élő nemzetiségek összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a

nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír, továbbá amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye lehet, és amelyet az Országgyűlés törvénnyel nemzeti emlékhellyé nyilvánít. A nemzeti emlékhelyek között vannak az Országgyűlés által nemzeti kegyhelynek minősített ingatlanok is. Ezek az egyetemes magyarság lelki-kulturális központjaiként is működnek, és mind a nemzet megmaradásában, mind a vallás szabad gyakorlásában kiemelkedő szerepet játszanak.

Mindezekre figyelemmel szükséges a történelmi és nemzeti emlékhelyül szolgáló ingatlanok jókarbantartási kötelezettségét rögzíteni, valamint az esetleges tulajdonosváltással kapcsolatos kérdésekről is rendelkezni annak érdekében, hogy nemzeti emlékhelyek ne kerüljenek ki a magyarországi tulajdonosi körből, és erre tekintettel szerepüket mind a nemzeti emlékezet, mind a magyar nemzet spirituális önazonossága vonatkozásában folyamatosan be tudják tölteni.

Részletes indokolás

1. §

Az Etv. végrehajtását követően is állami, helyi önkormányzati tulajdonban maradt, közvetlenül hitéleti, szakrális célokra jelentős részben a korábbi kegyúri jogviszony alapján használt épületek (templomok) jelenlegi tulajdoni helyzete fenntartásához állami vagy önkormányzati érdek nem fűződik. Figyelembe véve az Alaptörvény az állam és a vallási közösségek különvált működésére vonatkozó, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvénynek a templom és a vallásgyakorlásra rendelt más hely kiemelt jogi védelmét tartalmazó rendelkezését, a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy az eredetileg is közvetlenül hitéleti, szakrális célokra épített állami vagy helyi önkormányzati tulajdonban álló ingatlan, ingatlanhányad a módosítás hatálybalépésekor, valamint az igénylés benyújtásának időpontjában is ilyen célokra használt állami vagy helyi önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok (templom, kápolna) ingyenesen és általános forgalmi adó mentesen egyházi tulajdonba kerüljenek.

2. §

Az Eftv. rendelkezik a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösségek közcélú tevékenységének folytatásához szükséges ingatlan megszerzésének lehetőségéről. Tekintettel arra, hogy a belső egyházi jogi személyek önállóan vállalhatnak, illetve folytathatnak közcélú tevékenységet, indokolt az Eftv. kiegészítése. Az Etv. 2. § (2) bekezdésében meghatározásra kerültek azok a hitéleti és közcélú célok, amelyekre tekintettel az egyház az Etv. alapján igényelhetett volt ingatlanait. Az Etv. keretein túl is részesültek jelentős hitéleti és közfeladat ellátásra szolgáló ingatlanjuttatásban egyházak, illetve mind az ingatlanrendezés során, mind az egyedi ingatlanjuttatás során kapott ingatlanok rekonstrukciójára, fejlesztésére is komoly költségvetési támogatáshoz jutottak. Figyelemmel arra, hogy a közérdekű célhoz kötődő ingatlanjuttatás az egyházi igény kielégítésén keresztül valójában fontos társadalmi igény kielégítését is szolgálja, indokolt és szükséges ezen

társadalmi igény kielégítésének biztosítása arra az esetre is, ha az ingatlanjuttatásban részesült egyházi szerv a jövőben megszűnési magyarországi működését. Hasonlóképpen, az egyház tevékenysége szempontjából különös jelentőséggel bíró szakrális ingatlanok esetében is kiemelt érdek fűződik azok jellegének és szerepének megőrzéséhez. A törvényjavaslat értelmében a jogutódlásról az egyház magyarországi legfőbb képviselői szerve határoz, a jogalkotó csak e döntés hiánya esetére nyújt kiegészítő megoldást.

3. §

A nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott köznevelési intézmények esetében az intézménynek helyet adó ingatlanok tulajdonjogának az átadását a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény már korábban is biztosította a nemzetiségi önkormányzati fenntartó által az épületben folytatott köznevelési tevékenység fennállásáig. Figyelemmel arra, hogy helyi önkormányzati tulajdonú épületben bevett egyházi fenntartó által fenntartott köznevelési, szakképző intézmények is működnek, ezek működésének hosszú távú biztosítása, ezzel összefüggésben a köznevelési, szakképző intézményt látogató gyermekek, tanulók, illetve szüleik jogainak védelme érdekében a törvényjavaslat ezen fenntartók számára is biztosítani kívánja az önkormányzati tulajdonú épületek és az ezek tartozékát képező ingóságok tulajdonjogát mindaddig, amíg ezekben köznevelési, szakképzési tevékenység folyik. Ezzel összefüggésben a törvényjavaslat rendelkezik a tulajdonváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződések megkötéséről, illetve arra az esetre, ha ez a megadott határidőig nem jön létre, a perindítás lehetőségéről és ezzel összefüggésben az elidegenítési és terhelési tilalomról is. Amennyiben az ingatlanok és ingóságok helyébe más vagyonelemek lépnek, a közfeladat-ellátás egyházi részről történő megszűnése (beleértve a fenntartói jog központi költségvetési szerv, települési önkormányzat, vagy nem bevett egyházi – más vallási közösségi, magán, alapítványi, gazdasági társasági – fenntartó részére történő átadást is) esetén ezek tulajdonjoga az ingatlannal együtt ingyenesen visszaszáll az eredeti tulajdonosra. A törvényjavaslat ilyen esetekre nézve rendelkezik az elszámolás szabályairól is.

4. §

Az Eftv. 11/A. § (1) bekezdése alapján biztosított tulajdonjog értelemszerűen nemcsak a jövőbeni átadások, hanem a jelenleg már működtetett köznevelési, szakképző intézmények esetében is megilleti a bevett egyházi fenntartókat, ezért rendelkezik a törvényjavaslat ebben az esetben is a tulajdonváltás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésére alkalmas szerződések megkötéséről, a bírósági jogorvoslat lehetőségéről, illetve az elidegenítési és terhelési tilalom elrendeléséről arra az esetre, ha a megadott határidőig a tulajdonba adásra vonatkozó szerződés nem jön létre, valamint az ingatlan visszaadása esetén irányadó elszámolási szabályokról.

5. §

Tekintettel arra, hogy a bevett egyházak és belső egyházi jogi személyeik részére közfeladat ellátásra történő ingatlanátadásra vonatkozó rendelkezés az Alaptörvény VII. cikk (5) bekezdésével

összefügg, szükséges a sarkalatosági záradék módosítása.

6. §

A jelenlegi nemzeti emlékpont megnevezés a gyakorlatban könnyen összetéveszthető a nemzeti emlékhely megnevezéssel, amely félreértésekre, téves értelmezésre adhat okot. Mindezek nyomán indokolt a megnevezés magyar emlékpontra történő megváltoztatása, amely alkalmassá teszi mind a nemzeti emlékhelyektől, mind a történelmi emlékhelyektől való megkülönböztetését az emlékpontoknak. Szintén szükségessé vált az értékmeghatározó szakértői vizsgálat itt történő szabályozása is.

7. §

A Kötv. 61/B. § (3) bekezdése eddig is rendelkezett a nemzeti emlékhelyek védelméről és hozzáférhetővé tételéről. Az általános indokolásban foglaltak figyelembevételével szükségessé vált a nemzeti emlékhelyül szolgáló ingatlan jókarbantartási kötelezettségéről külön is rendelkezni, meghatározva az ezzel kapcsolatos hatósági ellenőrzési és működést biztosító kötelezettségeket is. Ezekről részletesen az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezik, beleértve az ellenőrzésen túl az esetleges hatósági kötelezettségeket is. A hatósági eljárás során – ha felmerül – hitéleti kérdésben az érintett egyház magyarországi legfőbb képviseleti szervének a nyilatkozata nem mellőzhető. A vallási közösségek és az állam Alaptörvény szerinti elkülönült működésére tekintettel, illetve az Ehtv. 8. § (3) bekezdése alapján a vallási közösség belső szabályon alapuló döntését – értelemszerűen a hitéleti döntéseket is – állami szerv nem módosíthatja vagy bírálhatja felül, az tehát ilyen esetekben az állami szervek részére is irányadó.

8-9. §

A magyar emlékpontok meghatározásának és megjelölésének a szabályait tartalmazzák.

10. §

Szabályozni szükséges, hogy a nemzeti emlékhelyek elidegenítésére vagy terhelésére vonatkozó bármely okirat joghatás kiváltására csak a miniszter jóváhagyása esetén legyen alkalmas. Ezzel elkerülhető, hogy a nemzeti emlékhelyek kikerüljenek a magyarországi tulajdonosi körből, és akadályozott legyen a törvényben meghatározott célok megvalósulása.

Egyházi tulajdon – különös tekintettel a nemzeti kegyhelyekre – átruházása esetén jóváhagyás hiányában funkciójuk betöltése érdekében – figyelembe véve az állam és a vallási közösségek Alaptörvényen alapuló különvált működését – az egyház legfőbb szerve tesz javaslatot az új egyházi jogi személy tulajdonosra, ezzel biztosítva az egyetemes magyarság lelki-kulturális központjaiként is működő, és mind a nemzet megmaradásában, mind a vallás szabad gyakorlásában kiemelkedő szerepet játszó nemzeti emlékhelyekhez és kegyhelyekhez való szabad hozzáférést.

11. §

Szabályozni szükséges a nemzeti és történelmi emlékhelyek funkciójuknak megfelelő használatát, illetve esetleges megváltoztatásukra irányuló tulajdonosi vagy vagyongazdálkodási tevékenységet. A törvényjavaslat az emlékhely státusz odaítélésére egyébként is felhatalmazott Bizottságot ruházza fel véleményezési hatáskörrel, amelyet a Bizottság a Nemzeti Örökség Intézetével egyeztetetten gyakorol. A módosítással elkerülhetővé válik az emlékhelyek esetleges nem méltó átépítése, használata.

12. §

A védett kulturális javakhoz hasonlóan indokolt a nemzeti emlékhelyek vonatkozásában is a Magyar Állam elővásárlási jogának biztosítása az ellenérték ellenében történő tulajdonátruházás során, tekintettel arra, hogy a nemzeti emlékhelyek a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszínek, amelyek országos jelentőségű állami megemlékezés színhelyei lehetnek.

13. §

Az aktuális ingatlan-nyilvántartási adatok alapján szükségessé vált Máriapócs Nemzeti Kegyhely címének a pontosítása.

14. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

15. §

Szövegpontosítás.

16. §

Hatályba léptető rendelkezés.

17. §

Sarkalatosági rendelkezés.